

[Gideon.]

når man ser forhandlingerne igennem, når man læser den betænkning, som blev afgivet af det folketingsudvalg, som behandlede sagen, så vil man se, at forudsætningerne for denne indstillingsret til benådning fra ankeudvalgets side var, at det kun angik en revision af de domme, der var afsagt i henhold til loven af 1945, idet der var kommet et misforhold mellem de domme, der var afsagt efter denne lov, og de domme, som ville blive afsagt efter loven af 1946. Men man er gået langt videre med den praksis, som har udviklet sig. Jeg har med interesse læst den redegørelse . . . .

Formanden: Jeg må bede om at få mere ro i salen.

Gideon: . . . . Jeg har med interesse læst den redegørelse, som den nuværende formand for ankenævnet, højesteretsdommer Heise, har givet i „Politiken“ for den 10. ds. Jeg vil gerne bede om formandens tilladelse til et kort citat:

„Efterhånden gik det sådan, at man kom fra de små forhold til de noget større og alvorligere, selvom man stadig ikke var inde på de mere strenge ting. Men det gik altså skridt for skridt, og den efterhånden udviklede benådningspraksis kunne man vel ikke uden videre stoppe, for så ville der komme et spring, der føltes urimeligt.“

Ja, således gik det til, og det har vi altså også hørt i dag af den højtærede justitsminister, og det blev jo også bekræftet af det ærede medlem frk. Helga Pedersen. Jeg kom, da jeg læste denne redegørelse fra ankenævnets formand, til at tænke på den gamle historie om manden, der læssede sten på vognen, og som til beroligelse for sig selv sagde: kan vognen tage den sten, kan den tage en til, og kan den tage den, kan den tage en til; men der kom et tidspunkt, da vognen brød sammen. Der er nemlig en grænse, og denne grænse er nået. Vognen er brudt sammen nu, og derfor står vi overfor ikke at kunne fortsætte. Ved den udrensning, som måtte finde sted, var der brug for både hjerte og hjerne, for både at tage hensyn til de følelser, som kunne gøre sig gældende i disse sager, og også hensyn

til den retsbevidsthed, som fandtes i befolkningen.

Man måtte tage hensyn til de følelser, der var hos alle dem, som havde mistet nogle af deres kære, følelserne hos alle dem, der i dag i deres sjæl eller på deres krop er mærket af opholdet i de umenneskelige koncentrationslejre eller følgerne af den tortur, de har været udsat for, hensyn til modstandsbevægelsen, som under de vanskeligste kår og med livet som indsats var med til at gennemføre det arbejde, som måtte til, for at vort land igen kunne være frit. Dette har man ikke tilgodeset, synes jeg, ved de benådnings, der er foretaget. Ved siden deraf var der retsbevidstheden i samfundet, som justitsministeren sidst af alle skulle være med til at krænke, fordi en krænkelse af den kan gøre ubodelig skade.

For mig at se ligger det således, at man ved den praksis, man har gennemført for benådningerne, er gået et godt stykke videre, end det var forudsætningen for den lovhjemmel, der blev givet i 1946. Det må naturligvis erkendes, at der i hvert samfund, også i ethvert retssamfund, må være et benådningsinstitut, fordi loven må sætte almene regler, medens det levende liv er mangfoldigt, og for at afbøde de urimeligheder, der i sådanne tilfælde kan komme, må man have benådningsinstitutionen. Men dette benådningsinstitut må være således, at det kun virker ganske undtagelsesvis, og at det ikke kommer til at virke ligesom efter en forud lagt timeplan, således som man har fået indtryk af ved den højtærede justitsministers redegørelse.

Nu står vi altså ved den skillelinie, som denne debat i virkeligheden er blevet. Vi står overfor det forhold, at den praksis, som hidtil har været gennemført, ikke kan fortsætte, og jeg kan kun anerkende, at den høje regering har følt sig foranlediget til at tage hele spørgsmålet op til alvorlig overvejelse, ligesom jeg kan anerkende, at resultatet af denne overvejelse er blevet, at man fremtidig vil følge en anden benådningspraksis, idet man efter den højtærede justitsministers udtalelse i formiddags fremtidig vil følge de regler for benådning, som hidtil har været gældende for almindelige kriminelle fanger. Jeg forstod det således, at dette gælder både med hensyn til frem-